

До СА „Д. А. Ценов”

Катедра „Финанси и кредит”

СТАНОВИЩЕ

От (име, академична длъжност и научна степен):

Проф. д-р Андрей Боянов Захариев от СА „Д. А. Ценов“

Научна специалност на автора на становището:

„Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка” (Финанси)

Позиция:

*Автор на становище по процедура за защита на образователна
и научна степен „Доктор” по докторска програма*

„Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка” (Финанси)

Рецензиран автор на докторат:

Докторант Николай Михайлов Колев (D03021685)

Наименование на дисертационния труд:

*„Финансови операции с благородни метали – пазарна динамика и
инвестиционни възможности”*

Звено, където докторанта е зачислен:

*Катедра „Финанси и кредит” и факултет „Финанси”
при СА „Д.А.Ценов” – Свищов*

Научен ръководител на докторанта:

*Проф. д-р Андрей Захариев от катедра „Финанси и кредит”
към факултет „Финанси” при СА „Д.А.Ценов” – Свищов*

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертацията е в обем от 203 стандартни страници. Разработката се базира върху изследователски публикации и международни база данни, като списъкът на използваната литература включва 72 източника. Сред тях 49 са на български, 18 на чужд език и 5 интернет базирани. **Обект** на изследването са благородните метали. **Предметът** на разработката е с фокус финансовите операции с благородни метали, осъществявани от икономически агенти (официални власти, банки, фирми и домакинства), за постигане на съответна инвестиционна възвращаемост при съответно ниво на риск и в условия на пазарна ценова динамика. Отчетени са и 5 публикации на докт. Колев по дисертацията.

Изследователската теза, която се тества в дисертационния труд е формулирана, както следва: през второто десетилетие на 21-ви век се заражда процес на „ремонетизация“ на златото, изразен в устойчив тренд на търсене на благородни метали от основните икономически агенти и паралелно предлагане на финансови операции с тях, с оглед реализация на средно- и дългосрочна възвращаемост при съответно ниво на риск и съответна динамика на пазарните показатели.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Формата и съдържанието на дисертационния труд са логично следствие и надстройка на целта и задачите на изследването.

Целта на разработката е в контекста на глобалните тенденции през второто десетилетие на 21-ви век да се изследва процеса на „ремонетизация“ на златото, изразен чрез устойчиво търсене на благородни метали от основни икономически агенти, формиращо съответна ценова динамика на пазарите на злато, сребро и платина, водещо и до паралелно развитие на нови банкови продукти за финансови операции с тях за постигане на средно- и дългосрочна възвращаемост при съответно ниво на риск. Конкретните задачи, поставени в дисертацията са:

Първо. Да се направи критичен преглед на ролята и мястото на благородните метали в контекста на еволюцията на паричните системи.

Второ. Да се изследват тенденциите в пазарното търсене и предлагане на благородните метали в 21-ви век.

Трето. Да се анализира и систематизира международно хармонизираната нормативна рамка за финансови операции с благородни метали.

Четвърто. Да се апробира подход за факторен анализ в глобален, регионален и национален план на динамиката в количеството и стойността на

официалните златни резерви.

Пето. Да се изследва практиката по предлагане на банкови продукти за финансови операции с благородни метали по примера на ТБ „Общинска банка“ АД.

Шесто. Да се изследва и установи ценовата динамика, риска и възвращаемостта при финансовите операции с монетарно злато, сребро и платина за периода 1990 – 2016 г. на дневна, месечна и годишна база.

Седмо. Да се изведат корелационни матрици и обосноват регресионни модели за анализ и прогнозиране на ценовата динамика на пазарите на благородни метали.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Дефинираните обект, предмет, основна изследователска теза, цел и задачи се допълват с формулирането на три **работни хипотези**, които изграждат територията за развитие на научните и научно-приложни приноси:

Първа работна хипотеза. Благородните метали в 21-ви век отчитат ренесанс на интереса и финансовите операции с тях, потвърждаващ еволюцията на паричните системи от „златен“ и „сребърен“ стандарт, през „демонетизация“ на златото, до актуален процес на „ремонтетизация“ на златото.

Втора работна хипотеза. Динамиката на пазарите на благородни метали оказва двуфакторно влияние, както върху официалните резерви на националните парични власти, така и върху възможностите за финансови операции с тях в условия на международно хармонизирана нормативна регулация.

Трета работна хипотеза. Финансовите операции с благородни метали са инвестиционна възможност пред икономическите агенти, която се мотивира от очакване за съответна възвращаемост при поемане на съответно ниво на риск.

Всички посочени по-горе компоненти са с характер на устойчив и проблемно ориентиран фундамент на дисертационен труд, обогатен с множество анализи, изследвания, изводи и прогнози. **Приносите** могат да се оценят като логично формулирани и защитени (вж. стр. 36 и 37 от Автореферата). Изследователските търсения на дисертанта и използваната методология могат да се оценят на високо научно и приложно ниво. С тяхна помощ авторът демонстрира способност да извежда научни изводи на база иконометричен анализ на пазарни данни с дълъг период на наблюдение и висока честотност на борсови записи. Авторефератът отговаря на

изискванията и представя в пълнота и завършеност основните достижения в дисертационния труд.

IV. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

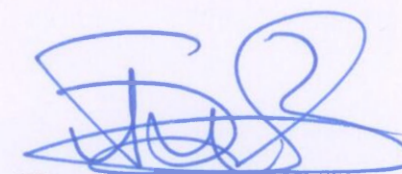
Представеният за рецензиране дисертационен труд отговаря на утвърдените стандарти за написване на научно изследване с цел придобиване на образователната и научна степен „доктор”. Авторът доказва умения да проучва теоретични постановки, да извежда аргументирани изводи и най-вече да работи с емпирични данни, които прецизно обработва и анализира. За периода на докторантурата авторът успешно представя своите идеи и тези на конференции и пред Редакционни съвети на научни списания у нас и зад граница. Неговото кариерно развитие в системата на търговските банки и личен успешен опит при операциите с благородни метали са атестат са успешна симбиоза между наука, теория и практика.

Представените по-горе оценки и изводи ми дават основание да предлага на членовете на Научното жури да дадем своя **положителен вот** за присъждане на докт. Николай Колев на образователната и научна степен „доктор” по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка” (Финанси) чрез дисертационен труд на тема „Финансови операции с благородни метали – пазарна динамика и инвестиционни възможности”.

27.10.2017 г.

Гр. Свищов

Автор на становището:

(Проф. д-р Андрей Захариев)